

## מניפסט על התיאטרון

(1935, *Manifesto on the Theatre*)

- הדראמה החלה כפעולה של קהילה שלמה. במצב האידיאלי אין למעשה צופים. על כל אחד מן היושבים בקהל לחוש שהוא שחקן מחליף.
- הדראמה, במהותה, היא אמנות של הגוף. יסודותיו של המשחק הם האקרובאטיקה, הריקוד והמיומנות הפיזית על כל צורותיה. המיוזיק הול, פנטומימת חג המולד ומשחקי התפקידים שנערכים בבתי הקיט, הם הדראמה התוססת ביותר שקיימת כיום.
- התפתחותו של הקולנוע שללה מן הדראמה כל תירוץ להיות תיעודית. אין זה מטבעה לספק חדשות מרגשות לצופה נבער ופאסיבי.
- עניינה של הדראמה, מצד שני, הוא השגור, הסיפורים המוכרים לכל בני החברה או הדור שבמסגרתם היא נכתבה. הקהל, כילד המאזין לאגדה, אמור לדעת מה עומד להתרחש.
- באותו האופן הדראמה אינה מתאימה לניתוחה של דמות, שכן זוהי נחלתו של הרומן. דמויות דרמטיות הן ממושטות, קלות לזיהוי וגדולות מן החיים.
- על הדיבור הדרמאטי להצהיר על עצמו ככזה, להיות עתיר במשמעות ובלתי תיעודי, ממש כמו התנועה הדרמאטית.
- הדראמה, למעשה, עוסקת בכללי ובאוניברסאלי, לא בפרטיקולארי ובמקומי. אולם ניתן להניח כי הדראמה יכולה לעסוק, באופן ישיר על כל פנים, אך ורק ביחסים שמנהלים בני האדם זה עם זה ולא ביחס שבין האדם לשאר הטבע.

(מאנגלית: יהודה ויזן)